

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

Ректор _____ доц. П. М. Бойчук
Протокол № 1 від 14.01.2021

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПЕДАГОГІЧНИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

Луцьк – 2021

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (далі – Положення) розроблене відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», постанови КМУ від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», наказу МОН № 1504 від 04.12.2020 «Деякі питання професійного розвитку науково-педагогічних працівників».

1.2. Дане положення визначає процедуру, види, форми, обсяг, періодичність, умови підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (далі – Коледж), включаючи умови та процедуру визнання результатів підвищення кваліфікації.

1.3. Педагогічні і науково-педагогічні працівники зобов'язані постійно підвищувати свою кваліфікацію.

1.4. Метою підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників є їхній професійний розвиток відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти.

1.5. Система внутрішнього забезпечення якості освіти Коледжу, сформована у порядку, визначеному законодавством, включає в себе підвищення кваліфікації.

1.6. Педагогічні та науково-педагогічні працівники можуть підвищувати кваліфікацію в Україні та за кордоном (крім держави, що визнана Верховною Радою України державою-агресором чи державою-окупантом).

1.7. Педагогічні і науково-педагогічні працівники можуть підвищувати кваліфікацію за різними формами, видами.

Основними видами підвищення кваліфікації є:

- навчання за програмою підвищення кваліфікації, у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо;
- стажування.

Окремі види діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників, зазначені у пункті 6.3 цього Положення, можуть бути визнані як підвищення кваліфікації.

Особи, що проходять підвищення кваліфікації, можуть самостійно обирати конкретні форми, види, напрями та суб'єктів надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації (далі – суб'єкти підвищення кваліфікації).

2. ОБСЯГ ТА СУБ'ЄКТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИМИ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ

2.1. Обсяг підвищення кваліфікації встановлюється в годинах та кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС (один кредит ЄКТС становить 30 годин) за накопичувальною системою.

Підвищення кваліфікації здійснюється згідно з планом підвищення кваліфікації Коледжу на певний рік, що формується, затверджується і виконується відповідно до цього Положення.

Педагогічні і науково-педагогічні працівники мають право на підвищення кваліфікації поза межами плану підвищення кваліфікації Коледжу на відповідний рік згідно з цим Положенням.

2.2. Суб'єктом підвищення кваліфікації може бути заклад освіти (його структурний підрозділ), наукова установа, інша юридична чи фізична особа, у тому числі фізична особа-підприємець, що провадить освітню діяльність у сфері підвищення кваліфікації педагогічних та/або науково-педагогічних працівників.

Суб'єкт підвищення кваліфікації може організовувати освітню діяльність у сфері підвищення кваліфікації за місцем провадження власної освітньої діяльності та/або за місцем роботи педагогічних та/або науково-педагогічних працівників, за іншим місцем (місцями) та/або дистанційно, якщо це передбачено договором та/або відповідною програмою.

Педагогічні та науково-педагогічні працівники можуть підвищувати кваліфікацію у різних суб'єктів підвищення кваліфікації.

3. ПРОГРАМА, СТАЖУВАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

3.1. Програма підвищення кваліфікації затверджується суб'єктом підвищення кваліфікації та повинна містити інформацію про її розробника (розробників), найменування, мету, напрям, зміст, обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або в кредитах ЄКТС, форму (форми) підвищення кваліфікації, перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться (загальні, фахові тощо).

Програма також може містити інформацію про:

- розподіл годин за видами діяльності (консультація; аудиторна, практична, самостійна і контрольна робота тощо);
- особу (осіб), які виконують програму (рівень вищої освіти, категорія, науковий ступінь, вчене звання, місце та/або досвід роботи тощо);
- строки виконання програми;
- місце виконання програми (за місцезнаходженням суб'єкта підвищення кваліфікації та/або за місцезнаходженням замовника тощо), очікувані результати навчання;

- вартість (у разі встановлення) або про безоплатний характер надання освітньої послуги;
- графік освітнього процесу;
- мінімальну та максимальну кількість осіб в групі;
- академічні, професійні можливості за результатами опанування програми;
- можливість надання подальшої підтримки чи супроводу;
- додаткові послуги (організація трансферу, забезпечення проживання і харчування, перелік можливих послуг для осіб з інвалідністю тощо);
- документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації тощо.

Обсяг (тривалість) програми підвищення кваліфікації визначається відповідно до її фактичної тривалості в годинах без урахування самостійної (позааудиторної) роботи або в кредитах ЄКТС з урахуванням самостійної (позааудиторної) роботи.

Суб'єкти підвищення кваліфікації забезпечують відкритість і доступність інформації про кожну власну програму підвищення кваліфікації шляхом її оприлюднення на своїх вебсайтах.

3.2. Стажування здійснюється за індивідуальною програмою, що розробляється і затверджується суб'єктом підвищення кваліфікації.

Індивідуальна програма стажування повинна містити інформацію про її обсяг (тривалість) та очікувані результати навчання. Індивідуальна програма стажування може містити також іншу інформацію, що стосується проходження стажування педагогічним та/або науково-педагогічним працівником.

Між закладом освіти, працівник (працівники) якого проходить (проходять) стажування, та суб'єктом підвищення кваліфікації укладається договір, що передбачає стажування одного чи декількох працівників. У такому випадку індивідуальна (індивідуальні) програма (програми) є невід'ємним (невід'ємними) додатком (додатками) до договору. За пропозицією однієї із сторін договору, до нього можуть вноситися зміни (уточнення) шляхом укладення відповідної додаткової угоди (додатка до угоди).

Стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників може здійснюватися в закладах освіти, установах та організаціях.

Стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників Коледжу може здійснюватися в іншому закладі освіти або науковій установі. Керівником такого стажування призначається науково-педагогічний або науковий працівник, який працює у суб'єкта підвищення кваліфікації за основним місцем роботи, має науковий ступінь та/або вчене звання та не менше десяти років досвіду роботи на посадах науково-педагогічних чи наукових працівників.

Стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників у інших суб'єктів підвищення кваліфікації здійснюється під керівництвом

працівника, який має відповідний досвід роботи та кваліфікацію.

Оплата праці керівника стажування у інших суб'єктів підвищення кваліфікації визначається такими суб'єктами підвищення кваліфікації самостійно або на підставі укладених договорів про стажування педагогічних та/або науково-педагогічних працівників.

Один день стажування оцінюється у 6 годин або 0,2 кредиту ЄКТС.

3.3. За результатами проходження підвищення кваліфікації педагогічним та науково-педагогічним працівникам видається документ про підвищення кваліфікації, технічний опис, дизайн, спосіб виготовлення, порядок видачі та обліку якого визначається відповідним суб'єктом підвищення кваліфікації.

Відповідно до Постанови КМУ від 21.08.2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» перелік виданих документів про підвищення кваліфікації оприлюднюється на вебсайті суб'єкта підвищення кваліфікації протягом 15 календарних днів після їх видачі та містить таку інформацію:

- прізвище та ініціали (ініціал імені) педагогічного або науково-педагогічного працівника, який пройшов підвищення кваліфікації;
- форму, вид, тему (напрямок, найменування) підвищення кваліфікації та його обсяг (тривалість) в годинах або кредитах ЄКТС;
- дату видачі та обліковий запис документа про підвищення кваліфікації.

У документі про підвищення кваліфікації повинні бути зазначені:

- повне найменування суб'єкта підвищення кваліфікації (для юридичних осіб) або прізвище, ім'я та по батькові (у разі наявності) фізичної особи, яка надає освітні послуги з підвищення кваліфікації педагогічним та/або науково-педагогічним працівникам (для фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб – підприємців);
- тема (напрямок, найменування), обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації у годинах та/або кредитах ЄКТС;
- прізвище, ім'я та по батькові (у разі наявності) особи, яка підвищила кваліфікацію;
- опис досягнутих результатів навчання;
- дата видачі та обліковий запис документа;
- найменування посади (у разі наявності), прізвище, ініціали (ініціал імені) особи, яка підписала документ від імені суб'єкта підвищення кваліфікації та її підпис.

Документи про підвищення кваліфікації, що були видані за результатами проходження підвищення кваліфікації у суб'єктів підвищення кваліфікації – нерезидентів України, можуть містити іншу інформацію, ніж визначено цим пунктом, та потребують визнання вченою радою закладу освіти згідно з цим Положенням.

4. ОСОБЛИВОСТІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДУ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

4.1. Кожен педагогічний і науково-педагогічний працівник закладу фахової передвищої освіти відповідно до Закону України «Про фахову передвищу освіту» зобов'язаний щороку підвищувати кваліфікацію з урахуванням особливостей, визначених цим Положенням.

Підвищення кваліфікації педагогічними та науково-педагогічними працівниками фахової передвищої освіти щороку є необхідною умовою проходження ними атестації у порядку, визначеному законодавством.

4.2. Основними напрямками підвищення кваліфікації є:

- розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій);
- формування у здобувачів освіти спільних для ключових компетентностей вмінь, визначених частиною першою статті 12 Закону України «Про освіту»;
- психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти певного віку, основи андрагогіки;
- створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами;
- використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку;
- мовленнєва, цифрова, комунікаційна, інклюзивна, емоційно-етична компетентність;
- формування професійних компетентностей галузевого спрямування, опанування новітніми виробничими технологіями, ознайомлення із сучасним устаткуванням, обладнанням, технікою, станом і тенденціями розвитку галузі економіки, підприємства, організації та установи, вимогами до рівня кваліфікації працівників за відповідними професіями (для працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти);
- розвиток управлінської компетентності (для керівників закладів освіти, науково-методичних установ та їх заступників) тощо.

У разі викладання декількох навчальних предметів (дисциплін) педагогічні та науково-педагогічні працівники самостійно обирають послідовність підвищення кваліфікації за певними напрямками у міжатаестаційний період в межах загального обсягу (тривалості) підвищення кваліфікації, визначеного законодавством.

4.3. Загальний обсяг підвищення кваліфікації педагогічного працівника закладу фахової передвищої освіти встановлюється його засновником (або уповноваженим ним органом), але не може бути менше ніж 120 годин на п'ять років.

Директор, заступник директора, завідувач відділення, голова циклової

комісії закладу фахової передвищої освіти, які вперше призначені на відповідну посаду, проходять підвищення кваліфікації відповідно до займаної посади протягом двох перших років роботи.

5. ОСОБЛИВОСТІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ КОЛЕДЖУ

5.1. Педагогічні та науково-педагогічні працівники Коледжу підвищують свою кваліфікацію згідно з цим Положенням не рідше одного разу на п'ять років.

Результати підвищення кваліфікації враховуються під час обрання на посаду за конкурсом чи укладення трудового договору з науково-педагогічними працівниками.

5.2. Обсяг підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників Коледжу протягом п'яти років не може бути меншим ніж шість кредитів ЄКТС (180 годин).

Ректор, проректор, декан, керівник кафедри, завідувач бібліотеки, які вперше призначені на відповідну посаду, проходять підвищення кваліфікації відповідно до займаної посади протягом двох перших років роботи. Обсяги такого підвищення кваліфікації визначаються Вченою радою Коледжу.

6. ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ/ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

6.1. Результати підвищення кваліфікації у суб'єктів підвищення кваліфікації, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою, не потребують окремого визнання чи підтвердження.

Результати підвищення кваліфікації у інших суб'єктів підвищення кваліфікації визнаються рішенням Педагогічної/Вченої ради Коледжу.

Порядок визнання результатів підвищення кваліфікації педагогічних та/або науково-педагогічних працівників Коледжу встановлюється Педагогічною/Вченою радою Коледжу.

6.2. Завідувач кафедри/голова циклової комісії за два тижні до останнього засідання Педагогічної/Вченої ради у навчальному семестрі подає до Педагогічної/Вченої ради Коледжу клопотання про визнання результатів підвищення кваліфікації та документ про проходження підвищення кваліфікації педагогічних та/або науково-педагогічних працівників кафедри/циклової комісії.

У разі підвищення кваліфікації шляхом інформальної освіти (самоосвіти) замість документа про підвищення кваліфікації подається звіт про результати підвищення кваліфікації або творча робота, персональне розроблення електронного освітнього ресурсу, що виконані в процесі (за результатами) підвищення кваліфікації та оприлюднені на

вебсайті Коледжу. Форму звіту визначає Коледж.

Клопотання протягом місяця з дня його подання розглядається на засіданні Педагогічної/Вченої ради Коледжу. Вчена рада Коледжу може доручити розгляд таких питань вченим радам структурних підрозділів.

Для визнання результатів підвищення кваліфікації Педагогічна/Вчена рада Коледжу заслуховує завідувача кафедри/голову циклової комісії щодо якості виконання програми підвищення кваліфікації, результатів підвищення кваліфікації, дотримання суб'єктом підвищення кваліфікації умов договору та повинна прийняти рішення про:

- визнання результатів підвищення кваліфікації;
- відмову у визнанні результатів підвищення кваліфікації.

У разі невизнання результатів підвищення кваліфікації Педагогічна/Вчена рада Коледжу може надати рекомендації педагогічному та/або науково-педагогічному працівнику щодо повторного підвищення кваліфікації у інших суб'єктів підвищення кваліфікації та прийняти рішення щодо неможливості подальшого включення такого суб'єкта підвищення кваліфікації до плану підвищення кваліфікації Коледжу до вжиття ним дієвих заходів з підвищення якості надання освітніх послуг.

Результатом підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників у суб'єктів підвищення кваліфікації, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою, може бути присвоєння їм повних та/або часткових професійних та/або освітніх кваліфікацій у встановленому законодавством порядку.

6.3. Окремі види діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників (участь у програмах академічної мобільності, наукове стажування, самоосвіта, здобуття наукового ступеня, вищої освіти) можуть бути визнані як підвищення кваліфікації відповідно до цього Положення.

Процедура зарахування окремих видів діяльності, їх результатів та обсяг підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти визначаються Педагогічною/Вченою радою Коледжу.

6.4. Участь педагогічних та науково-педагогічних працівників у програмах академічної мобільності на засадах, визначених законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 та іншими актами законодавства, визнається Педагогічною/Вченою радою Коледжу як підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників.

Обсяг підвищення кваліфікації шляхом участі педагогічних або науково-педагогічного працівника у програмі академічної мобільності зараховується в межах визнаних результатів навчання, але не більше ніж

30 годин або один кредит ЄКТС на рік.

6.5. Наукове стажування науково-педагогічних працівників Коледжу, що здійснюється відповідно до статті 34 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», може бути визнане Вченою радою Коледжу як підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.

Один тиждень наукового стажування науково-педагогічних працівників Коледжу зараховується як підвищення кваліфікації в обсязі 30 годин або одного кредиту ЄКТС.

6.6. Результати інформальної освіти (самоосвіти) педагогічних або науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь та/або вчене, почесне чи педагогічне звання (крім звання «старший вчитель»), можуть бути визнані Педагогічною/Вченою радою Коледжу як підвищення кваліфікації педагогічних або науково-педагогічних працівників.

Обсяг підвищення кваліфікації шляхом інформальної освіти (самоосвіти) зараховується відповідно до визнаних результатів навчання, але не більше 30 годин або одного кредиту ЄКТС на рік.

6.7. Здобуття першого (бакалаврського), другого (магістерського) рівня вищої освіти, третього (освітньо-наукового) рівня або наукового рівня вищої освіти вперше або за іншою спеціальністю у межах професійної діяльності або галузі знань визнається як підвищення кваліфікації педагогічних або науково-педагогічних працівників.

Розроблено

Начальник навчально-методичного відділу

Методист навчально-методичного відділу

Ірина КОВАЛЬЧУК

Лілія БОРЕМЧУК

Погоджено

Провідний юрисконсульт

Артем СМОЛЮК

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри _____

протокол від _____ 20__ № _____

ПЛАН

підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників

кафедри _____ на 20__ рік

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові викладача	Посада, науковий ступінь та вчене звання	Рік останнього підвищення кваліфікації	Запланований термін підвищення кваліфікації (рік)
1	2	3	4	5

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

_____ (ПП)

Ректору
Комунального закладу вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради
Петру БОЙЧУКУ

(прізвище та ім'я, посада науково-педагогічного працівника)

ЗАЯВА
про направлення на підвищення кваліфікації

Прошу направити мене відповідно до плану на підвищення кваліфікації

В _____
(найменування суб'єкта підвищення кваліфікації)

З «____» _____ 20____ року по «____» _____ 20____ року

Мета підвищення кваліфікації _____

До заяви додаються: витяг з протоколу кафедри (іншого структурного підрозділу)

«____» _____ 20____

(підпис)

(найменування суб'єкта підвищення кваліфікації)

НАПРАВЛЕННЯ
на підвищення кваліфікації науково-педагогічного працівника

Прізвище, ім'я, по батькові _____
який/яка працює в (на) _____

(найменування структурного підрозділу)

(найменування закладу вищої освіти)

Науковий ступінь _____

Вчене звання _____

Посада _____

Перелік навчальних дисциплін, що викладає науково-педагогічний працівник

Загальний стаж роботи _____

Педагогічний (науково-педагогічний) стаж _____

Аспірантура (докторантура) _____

(найменування закладу вищої освіти, рік закінчення)

Інформація щодо попереднього підвищення кваліфікації

Місце проживання, телефон _____

Просимо зарахувати на підвищення кваліфікації з «_____» _____ 20____ року
по «_____» _____ 20____ року.

Ректор

(підпис)

(прізвище, ім'я)

М. П

ЗАТВЕРДЖЕНОРектор
Комунального закладу вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради**ЗАТВЕРДЖЕНО**Керівник _____

(підпис) _____ (прізвище ім'я)
« _____ » _____ 20__ року_____
(підпис) _____ (прізвище ім'я)
« _____ » _____ 20__ року**Індивідуальний план підвищення кваліфікації**_____
(прізвище та ініціали працівника)_____
(посада, найменування кафедри, науковий ступінь, вчене звання)_____
(найменування закладу вищої освіти, в якому працює науково-педагогічний (педагогічний) працівник)В _____
(найменування суб'єкта підвищення кваліфікації)Строк підвищення кваліфікації з « _____ » _____ 20__ року
по « _____ » _____ 20__ року.Мета підвищення кваліфікації (стажування) _____
_____**Виконання завдань індивідуального плану роботи**

№ з/п	Зміст завдання	Об'єм (тривалість)	Очікувані результати виконання завдання

Завдання індивідуального плану розглянуто на засіданні_____
(найменування кафедри, іншого структурного підрозділу)

« _____ » _____ 20__ року, протокол № _____

Науково-педагогічний працівник

(підпис)_____
(прізвище та ім'я)

Завідувач кафедри/ЦК

(підпис)_____
(прізвище та ім'я)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор

Комунального закладу вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж»

Волинської обласної ради

_____ Петро БОЙЧУК

«__» _____ 20__

ЗВІТ**про підвищення кваліфікації**

Прізвище, ім'я, по батькові _____

Науковий ступінь _____

Вчене звання _____

Посада _____

Кафедра, інший структурний підрозділ _____

Мета підвищення кваліфікації _____

Найменування суб'єкта підвищення кваліфікації _____

Строк підвищення кваліфікації

з «__» _____ 20__ року по «__» _____ 20__ року

відповідно до наказу від «__» _____ 20__ року № ____.

Відомості про виконання навчальної програми підвищення кваліфікації

Результати підвищення кваліфікації _____

Документ, що підтверджує підвищення кваліфікації _____

(назва,серія,номер,дата видачі документа,найменування суб'єкта підвищення кваліфікації,що видав документ)

Науково-педагогічний працівник _____

(підпис)

(прізвище та ім'я)

Розглянуто і затверджено на засіданні _____

(найменування кафедри, іншого структурного підрозділу)

«__» _____ 20__ року, протокол № ____.

Висновки та рекомендації щодо використання результатів підвищення
кваліфікації _____

Пропозиції щодо використання результатів підвищення кваліфікації _____

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(прізвище та ім'я)